

INHOUD

DEEL 1: AAN DE VOET VAN DE WITTE BERG

1. Vertrekken 11
2. Het klooster 19
3. Tenzin 21
4. Een bron, een olifant en een berg 27
5. Amoureuze gevoelens 33
6. Dromen 39
7. De essentie is onzichtbaar voor het oog 47
8. De vlieger en de Wereldziel 53

DEEL 2: DE ZEVEN SLEUTELS VAN DE WIJSHEID

Dag een: De haven en de bron 61

Over de betekenis van het leven

Dag twee: Het edele tweespan 77

Over het lichaam en de ziel

Dag drie: Ga naar jezelf 91

Over de ware vrijheid

Dag vier: Open je hart 107

Over de liefde

- Dag vijf:* De tuin van de ziel 121
Over het doen van het goede en het vermijden van het slechte
- Dag zes:* Hier en nu 141
Over de kunst van het leven
- Dag zeven:* Geluk en ongeluk zitten in jezelf 155
Over het aanvaarden van het leven

DEEL 3:

EN ER ZAL DUISTERNIS ZIJN OVER DE HELE AARDE

1. De grot 173
2. Woede 175
3. Woestenis 179
4. De brief 185
5. Hoop 189

Dankwoord 191

‘Het mooiste en het diepste wat de mens kan ervaren
is het mysterie.’ (Albert Einstein)

1. VERTREKKEN

In een paar uur tijd gebeurden er allerlei wonderlijke dingen.

De oude rabbijn Salomon zat in zijn keuken toen hij een stem hoorde die zei: ‘Ga naar Toulanka.’ Hij riep zijn vrouw Rachel, maar zij had niets gehoord. Hij nam aan dat hij had gedroomd, maar de stem klonk opnieuw: ‘Ga naar Toulanka, wacht niet langer.’ Toen dacht hij dat God misschien tot hem had gesproken. Waarom tot hem? Rabbi Schlomo, zoals hij werd genoemd, was een geestige en ruimdenkende man, die behoorde tot de liberale stroming van het jodendom. Veertig jaar geleden had hij New York verlaten om met zijn vrouw en zijn vier kinderen in Jeruzalem te gaan wonen. Hij bestudeerde en onderwees vol vuur de kab-bala, de mystieke richting binnen het joodse geloof, aan een handjevol joden en niet-joden. Hij vroeg zijn kleinzoon Benjamin op internet te kijken waar Toulanka lag. ‘Dat is een boeddhistisch klooster in Tibet,’ antwoordde

de jongen. De kabbalist was verbijsterd. ‘Waarom wil de Eeuwige mij met mijn tweeëntachtig jaar naar Tibet sturen?’

Ansysa kon de slaap niet vatten. De jonge vrouw stapte uit haar joert en keek naar de sterrenhemel. Deze nomade, een herderin, hield van het oneindige uitspan- sel, zoals ze ook hield van de uitgestrekte steppen van Mongolië, waar ze bijna haar hele leven had gewoond. Ze vulde haar longen met schone lucht en ging de joert weer binnen, waar ze woonde met haar tante, een vrouwelijke sjamaan die met de geesten sprak. Enkele jaren geleden had de oude vrouw ontdekt dat ook haar nichtje deze gave bezat en ze had haar inge- wijd. Bijna iedere dag kwamen er mensen om de beide vrouwen te raadplegen. Omdat Ansysa opvallend mooi was en nog ongehuwd, verzonnen sommige mannen klachten, alleen maar om haar te zien. Dan verliet zij de joert om voor de dieren te zorgen en liet hen te- leurgesteld achter bij haar halfblinde tante. Als het om echte zieken ging, sloeg ze op haar trommel en riep de geesten op om de lichamen en zielen te bevrijden. Ze begon dan te dansen en raakte in trance. Die dag was ze doodmoe door een vreemd visioen. Ze was bezig geweest een jonge moeder te verzorgen toen haar een

stralende geest was verschenen, die te kennen had gegeven dat ze moest vertrekken. Ansyā, die de betekenis van de boodschap niet begreep, vertelde haar tante wat er was gebeurd, en die had niet meteen antwoord gegeven. Maar toen ze midden in de nacht weer in de joert terugkwam, zei haar tante die op de rand van het bed zat: 'Ik heb in mijn droom de plek gezien waar je naartoe moet gaan. Het is een Tibetaans klooster op de grens van China en India. Morgenochtend vroeg moet je vertrekken.'

Duizenden kilometers verder kreeg ook pater Pedro een droom. De katholieke monnik kwam uit Salvador de Bahia in Brazilië, maar woonde al vijftienvintig jaar in de Amerikaanse staat Oregon. Hij had zijn trappistenklooster verlaten om als eenvoudig kluizenaar in een afgelegen hut in het bos te gaan wonen, waar hij de rest van zijn leven aan meditatie en gebed dacht te kunnen wijden. En nu had hij een droom gehad waarin een klein meisje hem opdracht gaf om onmiddellijk naar dat Tibetaanse klooster aan de andere kant van de wereld te gaan. Zijn Braziliaanse hart geloofde in dromen en in de wat magische kant van het bestaan. Nieuwsgierig geworden verliet hij zijn hut en vertrok naar China.

Ma Ananda, een hindoeïstische mystica, leidde een kleine ashram in het noorden van India. Dit eeuwig jonge, tonnenronde vrouwtje was een erkende levende bevrijde die van kinds af aan als een groot heilige werd beschouwd. Ze had nooit gestudeerd, maar was altijd bezig met lesgeven. Ze ging vroeg in de ochtend op weg zonder afscheid te nemen van haar leerlingen, die bedroefd achterbleven, want ze vertelde zelfs niet waar ze heen ging en voor hoelang.

Meester Tjong legde wel aan zijn vrouw uit wat hem overkwam. De oude wijze Chinees woonde met zijn gezin in de buurt van Shanghai. Hij droeg zorg voor een kleine taoïstische tempel en had niet veel nodig om rond te komen. Hij zat het grootste deel van de dag op een kussen op de grond de beginselen van de Chinese wijsheid te onderwijzen aan een handjevol volgelingen, onder wie een paar westerlingen. Hoe het kwam, wist hij niet, maar hij had op latere leeftijd plotseling bij zichzelf een passie voor techniek ontdekt. Hij bezat een laptop, een satelliettelefoon, en van zijn volgelingen had hij voor zijn vijfenzeventigste verjaardag het nieuwste type gps gekregen, dat hij een keer of twee per week gebruikte om naar een naburig dorp te gaan, ook al kende hij de route uit zijn hoofd. Toen hij op een ochtend zijn gps

aanzette, constateerde hij tot zijn grote verbazing dat er een breedte- en een lengtegraadaanduiding op zijn scherm stonden. Nieuwsgierig geworden bekeek hij de coördinaten en ontdekte een punt in China. Nadat hij had vastgesteld dat niemand stiekem zijn gps had gebruikt, raadpleegde hij de *I Tjing*. Het orakelboek antwoordde: 'Het is goed om te vertrekken.' Toen omhelsde hij zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen en ging zonder aarzelen op weg naar Tibet.

Sjeik Youssouf, de stichter van een kleine soefimoslimbroederschap uit Nigeria, had meer moeite met de reis. Deze reus was compleet van de kaart toen hij de letters T, O, U, L, A, N, K en A vreemd zag oplichten op de eerste bladzijde van het boek waarin hij zat te lezen. Op hetzelfde ogenblik was zijn Koran opengewaaid op de bladzijde met de soera over vertrekken. Sjeik Youssouf liet zijn gezin niet graag in de steek, want zijn vrouw was net bevallen van hun vijfde kind, Leila. Maar de drang om te gaan was te sterk. Hij wist niet hoe hij er moest komen, maar het lot wees hem de weg en hij liet zich leiden door tekens en ontmoetingen.

Gabrielle, de Nederlandse filosofe, had nog de meeste aarzelingen. Zij was als hoogleraar Griekse wijsbegeerte

aan de Universiteit van Amsterdam een fervent aanhangster van de stoïcijnse wijsgeren en van Spinoza, de beroemdste inwoner van Amsterdam. Voor deze vrouw van in de veertig had wijsbegeerte niets met godsdienst te maken, maar was ze veeleer een subtiele mengeling van verstand en intuïtie, die vooral kon dienen als steun in het leven. Sinds een paar jaar behoorde ze ook tot een vrouwelijke vrijmetselaarsloge, waar ze enthousiast de leer der symbolen bestudeerde. Omdat ze de slaap niet kon vatten, stond ze midden in de nacht op, zette de televisie aan en kwam terecht in een uitzending over het Tibetaanse boeddhisme. Toen het klooster van Toulanka ter sprake kwam, voer er een rilling door haar hele lichaam. Zonder dat ze wist waarom, kwam er een dwingende gedachte in haar op: onmiddellijk alles in de steek laten om naar dat klooster te gaan. Ze nam een slaapmiddel en probeerde deze obsessie te vergeten. Maar toen ze de volgende morgen op straat een vrouw zag die ‘Toulanka! Hier!’ tegen haar hond riep, verdwenen haar laatste twijfels. Ze pakte de telefoon en vroeg haar ex-man om enkele weken op hun dochter Natina te passen. Haar ex kon niet omdat hij voor een congres naar het buitenland moest. Het meisje had het telefoongesprek gehoord en smeekte haar moeder om haar mee te nemen naar

Tibet. De zomervakantie was net begonnen en ze had ruim zes weken vrij. Natina was bijna veertien, ze had een eigen wil en een brede belangstelling; ze droomde van verre reizen. Eerst weigerde Gabrielle en zocht ze naar andere oplossingen. Maar vreemd genoeg liepen die allemaal op niets uit. Berustend trok de filosofe daaruit de conclusie dat het lot blijkbaar zo had beslist. Natina viel haar moeder om de hals: ‘Echt waar? Gaan we naar Tibet?’